

Дмитро БОДИРСВ

старший викладач кафедри
вогневої підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

<https://orcid.org/0000-0003-1070-619X>

МІЖНАРОДНІ ПІДХОДИ У ВОГНЕВІЙ ПІДГОТОВЦІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ

Актуальність вогневої підготовки для поліцейських значно зросла у зв'язку з вторгненням збройних сил російської федерації на територію України. Поліцейські, які виконують свої обов'язки, часто стикаються з небезпечними ситуаціями, де необхідно швидко і правильно застосовувати вогнепальну зброю. В цих умовах їхня професійна підготовка, зокрема вогнева, є ключовим фактором для забезпечення правопорядку та безпеки громадян. Вивчення міжнародного досвіду підготовки поліцейських, що включає не лише фізичну, але й психологічну підготовку, може бути корисним для України. Країни, які мають розвинену систему правоохоронних органів, демонструють, що високий рівень підготовки може знизити ризик помилок у критичних ситуаціях і покращити реакцію на загрози.

В Україні вогнева підготовка працівників поліції здійснюється відповідно до низки нормативних та законодавчих актів, які визначають правила використання вогнепальної зброї, порядок її застосування, а також вимоги до навчання та підготовки особового складу.

Основним нормативно-правовим актом, що регулює діяльність поліції, є Закон України «Про Національну поліцію», який був прийнятий 02 липня 2015 р. У цьому законі окреслено основні принципи діяльності поліції, її функції та повноваження, зокрема щодо використання вогнепальної зброї. Закон визначає, що працівники поліції мають право застосовувати вогнепальну зброю в випадках, коли це необхідно для захисту життя та здоров'я громадян, запобігання правопорушенням та затримання правопорушників [1].

Процес навчання поліцейських, зокрема вогнева підготовка, регулюється низкою підзаконних актів. Так, Міністерство внутрішніх справ України видає інструкції та накази, які конкретизують вимоги до вогневої підготовки, порядок проведення навчання, а також визначають критерії оцінки готовності особового складу до застосування вогнепальної зброї. Згідно з чинним законодавством кожен працівник поліції, який має намір застосовувати вогнепальну зброю, повинен пройти відповідну підготовку. Це включає теоретичні заняття з вивчення законодавства, яке регулює використання зброї, а також практичні заняття на стрільбищі, де працівники набувають навичок стрільби та взаємодії в умовах, наближених до реальних. Не менш важливими є періодична перепідготовка та атестація працівників поліції, що забезпечує підтримання їхніх навичок на необхідному рівні. У випадках, коли працівник поліції використовує вогнепальну зброю, він зобов'язаний надати звіт про подію, що підлягає перевірці відповідними контролюючими органами.

Для покращення вогневої підготовки в умовах воєнного стану важливо вжити ряд оптимізаційних заходів [2]. По-перше, слід забезпечити умови, які максимально відтворюють реальні бойові ситуації, зокрема шляхом імітації дій «супротивника» під час тренувань. Це можна реалізувати за допомогою спеціалізованих мішеней та сучасного обладнання, що дозволяє проводити навчання з високою точністю і реалістичністю. Також необхідно модернізувати військові стрільбища та навчальні полігони, орієнтуючись на специфіку бою в міських умовах. Це передбачає не лише створення відповідної інфраструктури, а й впровадження підйомних пристроїв для рухомих цілей, що відтворюють переміщення «супротивника». Останнім кроком має стати розробка макетів будівель і укриттів, які забезпечать можливість проводити навчання в умовах, наближених до реальних. Це дозволить особовому складу вдосконалити навички ведення вогню та виконання тактичних маневрів у складних обставинах [3, с. 276–278].

Міжнародний досвід підготовки поліцейських до застосування вогнепальної зброї у кризових зонах може стати важливим орієнтиром для України, особливо в контексті

прифронтових регіонів.

Наприклад, у Сполучених Штатах Америки підготовка поліцейських до застосування сили регламентується спеціальними програмами, що передбачають не лише фізичну підготовку, але й навчання з управління кризовими ситуаціями. Одним з ключових елементів є «Crisis Intervention Training», що вчить правоохоронців ефективно діяти у випадках, коли ситуація може швидко загостритися.

У Франції поліцейські проходять підготовку за моделлю GIGN, де акцент робиться на практичних навичках вогневої підготовки в умовах підвищеного ризику. Ця підготовка включає навчання у стресових умовах, зокрема імітації захоплення заручників та терористичних загроз, що є корисним для роботи у зоні конфлікту [4, с. 74].

В Ізраїлі, який має тривалий досвід конфліктів, вогнева підготовка поліцейських зосереджена на швидкому реагуванні в екстремальних ситуаціях та стриманості при застосуванні сили. Працівники правоохоронних органів проходять спеціальні навчальні програми, які включають симуляції терористичних атак, вуличних зіткнень, а також роботу з цивільними під час конфліктів. Цей досвід може бути корисним для українських поліцейських, які працюють у прифронтових зонах, де ризик збройних зіткнень є високим. Канада також має розвинену систему навчання поліцейських, зокрема у рамках підготовки до роботи в небезпечних умовах або з великою кількістю озброєних злочинців. Курс передбачає поєднання фізичної, тактичної підготовки та емоційної стійкості, що є важливим для роботи у стресових та небезпечних ситуаціях [4, с. 74].

Міжнародний досвід підготовки поліцейських у кризових зонах, особливо з огляду на приклади Ізраїлю, демонструє важливість комплексного підходу до навчання. Ізраїль, з його тривалим досвідом конфліктів і постійними загрозами безпеці, показує, як важливо мати підготовлені правоохоронні органи, здатні швидко реагувати на екстремальні ситуації та діяти в умовах високого ризику.

Зважаючи на бойові дії в Україні, необхідно впроваджувати ефективні методи підготовки, які враховують специфіку кризових ситуацій. Ізраїльський досвід у навчанні поліцейських може стати важливим орієнтиром для України, оскільки він включає як фізичну, тактичну підготовку, так і психологічну стійкість, що є критично важливим для роботи в умовах бойових дій. Використання таких методик може суттєво підвищити рівень готовності українських правоохоронців до реагування на реальні загрози, забезпечуючи безпеку як поліцейських, так і громадян.

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.

2. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

3. Аксьонов А. С. Удосконалення вогневої підготовки в умовах воєнного стану. *Сучасні аспекти та перспективні напрямки розвитку науки : матеріали VII Міжнар. студ. наук. конф.* (м.Дніпро, 24 трав. 2024 р.). Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОСГруп», 2024. С. 310–311. URL : <https://archive.liga.science/index.php/conference-proceedings/issue/view/inter-24.05.2024/82>.

4. Солдатенко А., Наточій А. Д. Сучасні технології та засоби для поліпшення точності ведення вогню поліцейськими. *Universum*. 2024. № 4. С. 72–79.

5. Завістовський О. Д., Бодирев Д. А. Оптимізація методів проведення занять з вогневої підготовки курсантів Національної поліції України в умовах обмеженої видимості. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2024. № 4. С. 358–361. URL : <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/311012/302309>.